

Dossier de temes per als treballs de recerca de batxillerat

PREMI JOAN AULADELL

Grup d'Estudis Locals de Sant Cugat del Vallès (GEL)

Premi: 300 euros i possible publicació a la revista *Gausac*

Adreces de referència: gel@stcugat.net: Consultes i assessorament

www.gelsantcugat.cat (Qui som – Dades d'interès):
Dossier de temes

www.stcugat.net/mvm: Històric dels premis concedits

Àmbits de treball suggerits:

Ciències naturals-biologia: 5 (17, 18, 19, 21 i 22)

Cultura i societat: 6 (6, 12, 14, 25, 27 i 28)

Demografia: 2 (2 i 3)

Economia-treball: 3 (5, 8 i 23)

Història: 5 (4, 7, 10, 15 i 20)

Política-Administració pública: 6 (11, 13, 16, 24, 26 i 29)

Tecnologia: 2 (1 i 9)

Sant Cugat del Vallès, setembre de 2024

El Grup d'Estudis Locals (GEL), partint de l'àmbit de la nostra activitat i tenint en compte suggeriments que ens fan arribar altres persones, hem elaborat aquest dossier de temes locals susceptibles de convertir-se en treballs de recerca de batxillerat. Som conscients que la tria de temes locals no és fàcil. La falta de propostes o suggeriments pot ser un dels motius pels quals la recerca local no ha centrat fins ara l'atenció dels alumnes de batxillerat. Una recerca local permet una major concreció del treball de recerca i, a més, té l'avantatge que els materials a treballar són més assequibles. D'altra banda, els temes de caràcter general porten a reiterar recerques ja efectuades i, en aquest sentit, no aporten gaires novetats. Des del GEL ens oferim per reflexionar conjuntament amb l'alumnat sobre possibles temes de treball, estiguin contemplats o no en aquest dossier, i, a la vegada, ens comprometem a fer un seguiment dels treballs, sense substituir, per descomptat, el tutor o la tutora. Això inclou les recomanacions dels fons i persones a consultar i unes indicacions metodològiques bàsiques per efectuar la recerca i el treball, a part de les que en alguns treballs suggerits ja s'especifiquen.

Ens podeu contactar a:

Grup d'Estudis Locals de Sant Cugat del Vallès

Plaça d'en Coll, 4 - 08172 Sant Cugat del Vallès
gel@stcugat.net. Consultes i assessorament
gelsatcugat.cat. Dossier de temes

Equip redactor del dossier:

Carrasquer, Pilar
Casas, David
Casas, Jordi
Fuster, Maria
Marías, Isidre
Miquel, Domènec
Moreno, Sònia

1. SANT CUGAT DAVANT EL CANVI CLIMÀTIC

Es tractaria de fer un Treball de Recerca que es plantegés el projecte de fer de Sant Cugat una ciutat capdavantera en la lluita contra el canvi climàtic i/o pionera en la necessària Transició Energètica que s'ha de produir. A partir del coneixement de les dades actuals, es plantejaria un projecte de futur.

Això es faria proposant accions concretes que permetin reduir el consum de combustibles fòssils per eficiència en l'ús de l'energia, o per canvi a energies d'origen net i renovables. Es plantejaria, en accions concretes, d'analitzar l'empremta del carboni des del naixement a la finalització i desguàs del producte o activitat, proposant alternatives per descarbonitzar aquestes activitats.

En aquest sentit, se suggereixen els següents temes:

- 1) Vehicle compartit (passar del concepte de propietari al d'usuari del vehicle).
- 2) Pas de la propulsió tèrmica a la motorització elèctrica a nivell local: experiències, estat de la qüestió, característiques específiques.
- 3) Establiment d'una xarxa de vehicles a demanda sobre recorreguts habituals en la ciutat.
- 4) Inventariar les teulades públiques i/o privades que permetrien instal·lacions d'autoproducció.
- 5) Establir alguna modificació en un determinat consum que permeti solucions d'economia circular (tancar el cercle) dins del perímetre del municipi de Sant Cugat.
- 6) Anàlisi comparativa de diferents solucions de climatització per a un habitatge o edifici concret públic o privat, analitzar costos i rendiments relacionant-los amb les variacions climàtiques al llarg de les quatre estacions.
- 7) Quin estalvi podria significar per a la ciutat el funcionament amb energia fotovoltaica i/o termosolar, investigar quines barreres (tècniques, jurídiques i administratives) reals hi ha perquè aquesta possibilitat pugui esdevenir una realitat.

2. L'IMPACTE DE L'ONADA IMMIGRATÒRIA DEL SUD PENINSULAR (MÚRCIA, ANDALUSIA, EXTREMADURA,...) EN LES DÈCADES DE 1950, 60 i 70

- El barri de Sant Francesc, primer eixample de postguerra
 - La transformació de la Carretera de Cerdanyola: de la torreta al bloc de pisos
- Treballar la memòria oral dels protagonistes, recordant les seves vivències i com era la població quan van arribar.
- Feina arxivística: quantificar les llicències d'obra per anys en aquest barris.
- Feina arxivística de treballar amb el padró municipal: nombre de nouvinguts per anys i procedència.

3. EL CREIXEMENT IMMIGRATORI A SANT CUGAT: DELS 39.000 HABITANTS DEL 1990 ALS QUASI 100.00 DEL 2024

Treball bàsic sobre el padró municipal:

- Procedència dels arribats i nivell d'estudis
 - On s'assenten: centre urbà, nous barris, districtes residencials
- Caldria fer grups estadístics dels arribats per procedències:
- Properes: Barcelona, Àrea Metropolitana, Vallès
 - Catalunya
 - Espanya

- Altres països

Treballar per períodes, per exemple de 5 anys, per poder comparar variacions en les procedències, etc

Es pot complementar amb diverses entrevistes.

Es podria fer una cartografia de la immigració per barris o districtes, indicant sexe, edat i altres variables.

4. LA TRANSICIÓ DEMOCRÀTICA A SANT CUGAT (1975-1980)

Entenem per transició democràtica el període que va des de la mort del dictador Francisco Franco (novembre de 1975) fins a la constitució del Parlament de Catalunya (abril de 1980), amb el moment important de les primeres eleccions municipals (abril de 1979), pel que fa a la realitat santcugatena. Va ser un període molt intens, ja que els canvis van ser molt importants, a tots els nivells. La generació que els va protagonitzar, com a jove o com a persona adulta, avui ja comencen a tenir una edat i és important retenir el record que tenen d'aquella experiència, abans que no sigui massa tard. Per tant, el que es suggereix és fer un treball d'història oral, és a dir, d'entrevistes a persones que van jugar un paper important, o si més no significatiu, a la nostra ciutat durant aquells anys. Això requereix fer un bon mostreig de les persones que ens interessa entrevistar. Cal tenir en compte els diferents àmbits de la vida ciutadana: polític (partits polítics presents aleshores), institucional (regidors del darrer ajuntament franquista i del primer mandat municipal democràtic), veïnal (associacions de veïns del centre i dels districtes), sindical (sindicats CCOO, UGT i CNT, si és possible) i cultural (entitats, associacions,...).

5. ACTIVITATS ECONÒMIQUES A SANT CUGAT: ELS PARCS EMPRESARIALS

Estudi bàsic dels **parcs empresarials** de Sant Cugat com a principals sectors d'activitat econòmica actual del municipi. Breu ressenya històrica i dades bàsiques de cada parc (localització i emplaçament, especialitats productives, nombre i mida de les empreses, particularitats). Oportunitats i reptes específics i globals del set parcs existents. Els parcs empresarials de Sant Cugat en el marc del sistema empresarial de Catalunya i Europa. Impacte dels parcs en l'economia i la vida locals.

Metodologia: consulta i anàlisi d'estadístiques de base municipal i supramunicipal, treball de camp de reconeixement de l'espai extern de cada parc, del seu entorn i de la seva connexió amb la trama urbana municipal, entrevistes a informants qualificats, síntesi i expressió gràfica i cartogràfica dels resultats del treball mitjançant aplicacions en línia.

Recursos: Existeix informació bibliogràfica a l'abast sobre els sectors d'activitat econòmica; dades estadístiques en línia de les administracions locals, autonòmica i estatal (Ajuntament de Sant Cugat, Diputació de Barcelona, IDESCAT, INE, etc.), i; informació sectorial elaborada per les associacions del món empresarial i altres entitats (Sant Cugat empresarial, Polígons del Vallès Occidental, Xarxa de Parcs Científics i Tecnològics de Catalunya, Cambra de Terrassa, Unió de Polígons Industrials de Catalunya (UPIC), PIMEC Polígons, etc.)

6. PERCEPCIÓ CIUTADANA DEL CANVI EN L'ENTORN PAISATGÍSTIC. DE LA VILA RURAL A CONTINUUM URBÀ

Caldria una certa acotació temporal:

- De 1960, la millor collita del Celler, fins 1988, quan el celler deixa de vinificar perquè ja no queden vinyes.

- De 1990 a l'actualitat, els nous barris: Coll Favà, Torre Blanca, Parc Central, Volpelleres, Can Mates,...

Tasca de recerca sobre l'aprovació dels barris, feines d'urbanització, primeres llicències i quan el barri s'acaba (o, no, per la crisi). El Planejament Urbanístic està a Internet a les pàgines de la Conselleria de Territori i a les de l'Ajuntament.

Tasca d'enquesta i entrevistes sobre el que ha suposat per la gent la desaparició dels paisatges tradicionals.

7. DE FERROCARRILES DE CATALUÑA AL METRO DEL VALLÈS. 100 ANYS DE TREN ELÈCTRIC A SANT CUGAT, 1917-2017

Es poden ser estudis parcials:

- La iniciativa del ferrocarril i la seva construcció. Tecnologia de l'època; procedència del material rodant, de l'energia motriu. Compra de terres i expropiacions per fer el traçat
- Història de les estacions, arquitecte, estil, any de construcció, qui la paga.
- La gran transformació. Desaparició de FCC i nova empresa FGC. Augment de població a Sant Cugat i de freqüència de pas. L'impacte de la UAB.
- L'evolució tecnològica en el ferrocarril, dels sistemes manuals als automatismes.

8. EVOLUCIÓ DELS PRESSUPOSTOS MUNICIPALS: 1979-2024

Els pressupostos són una eina d'actuació municipal, per tant són un bon instrument per detectar el tipus de polítiques impulsades per l'Ajuntament, però, a la vegada, permeten detectar els canvis que s'han produït a la nostra ciutat. Estudiar-los és una bona manera d'aproximar-nos a la nostra ciutat. Ens permeten saber, per exemple, l'esforç pressupostari que requereix mantenir la ciutat (zones verdes, neteja, espais públics,...) o el grau de dependència econòmica de les seves entitats i associacions. Els documents a estudiar són els propis pressupostos, la interpretació dels quals no és fàcil, requereix una comprensió prèvia de la seva lògica; però és bon aprenentatge per a l'alumnat que s'interessi per l'economia, l'administració pública o l'empresa privada. La informació cal cercar-la en els tècnics municipals. Encara que és recomanable saber l'opinió dels diferents grups municipals, per saber com es viu la confecció dels pressupostos des de l'equip de govern i des de l'oposició. El web municipal també porta informació, també és bo consultar-lo.

9. UNA MÀQUINA AMB ENERGIA RENOVABLE: EL MOLÍ DE VENT PER EXTREURE AIGUA DEL SUBSÒL

- Un poble sense xarxa de distribució d'aigua potable: el pou privat i el problema de l'extracció.
- Aigua corrent domèstica a partir d'un dipòsit. Com s'omple?
- El molí de vent com a motor d'una bomba de pistó.
- Aspectes tècnics del molí i de la bomba. El problema dels coixinets.
- Fabricants locals.

Els aspectes tècnics es poden trobar fàcilment a Internet. També al Fons Antic de la Biblioteca de l'Escola d'Enginyers Industrials de Barcelona.

La major part de molins de vent servien per tenir aigua corrent en les cases d'estiueig de l'eixample sud i encara n'hi ha un en funcionament al Bell Indret.

10. LES BÒBILES A SANT CUGAT

A partir del s. XVIII es va popularitzar l'ús de maó com element constructiu, ja que permetia fer unes parets molt més primes que les tradicionals de tapial (fang premsat). La qualitat de les argiles de la població, l'anomenat "fetge de vaca", va permetre l'aparició de nombroses bòbiles, algunes de les quals van desaparèixer a causa de la urbanització, mentre altres han sucumbit en la crisi.

- La bòbila manual i l'ús intensiu de mà obra, paper de la immigració del sud peninsular. Ponedors i forners. De l'ús de gabella de Collserola als combustibles fòssils.
- La mecanització i les noves formes obtingudes per extrusió: totxanes, "geros" i "bovedilles". Els forns continus.
- L'impacte paisatgístic de l'extracció d'argiles: els terrals abandonats i el seu reompliment amb deixalles.

Al marge dels aspectes tècnics, es pot fer un inventari de bòbiles justificant el seu emplaçament per les característiques geològiques del sòl, etc. i la necessitat d'aigua. Entrevistes amb antics treballadors.

11. EVOLUCIÓ DEL VOT A SANT CUGAT DEL VALLÈS: 1977-2024

L'evolució del vot polític ens aporta molta informació sobre l'evolució d'una societat, en aquest cas una ciutat. A Sant Cugat s'ha produït, producte del canvi de la seva composició social, una variació important del vot al llarg del període indicat. L'estudi de l'evolució del vot a la nostra ciutat podria abastar totes les votacions: generals, autonòmiques, europees i municipals, o centrar-se en una d'elles. L'estudi en paral·lel de les eleccions generals, autonòmiques i municipals podria permetre fer comparacions, en el sentit de cercar un vot diferencial, tant pel que es refereix al vot dels partits, com al nivell d'abstenció. També seria interessant fer una comparació entre els diferents districtes, per tal de veure com l'impacte del creixement demogràfic en algun d'ells ha fet que s'anessin diferenciant pel que fa al vot. D'altra banda, fora molt interessant estudiar el vot dels nous barris, per veure amb quin tipus de vot han arribat els que s'hi han instal·lat i com ha influït en el vot general de tot el municipi. O fer una comparació amb el conjunt de Catalunya o amb el Vallès Occidental, per veure quines diferències es donen i com han evolucionat. Les possibilitats d'estudi són àmplies. En aquest treball és essencial consultar les dades dels resultats de què disposa el departament d'estadística de l'Ajuntament. I les dades d'IDESCAT.

12. ELS TOPÒNIMS DE SANT CUGAT

Antigament tothom anomenava les diferents zones o indrets amb uns noms que poc a poc han anat desapareixent. Descripció i localització dels antics camins rals que travessaven Sant Cugat. Molta gent gran encara en recorda bastants però avui dia no els utilitza pràcticament ningú. Seria interessant recuperar-los pel significat històric i topogràfic que tenien. Això ens permetria conèixer millor la història del municipi.

Treball de camp: Es tractaria de trobar aquests noms, quants n'eren i documentar-los:

- Esbrinar des de quan s'anomenaven d'una manera determinada.
- Determinar i descriure el lloc que ocupaven.
- A qui pertanyien. Sovint podrà estar relacionat amb el nom.

Metodologia: La recerca es podrà fer en diferents àmbits i s'haurà de contrastar el que es trobi:

A) Llocs on buscar:

- Persones que encara ho recordin.
- Arxiu Municipal (Cadastre de 1920)
- Arxiu parroquial.
- Les masies antigues

B) Què fer amb el material (diverses possibilitats):

- Posar rètols, llegendes en els llocs, en els carrers, zones...
- Fer fitxes amb la informació trobada per posar en un mapa interactiu.
- Fer un mapa interactiu per fer geolocalitzacions i posar informació de les fitxes preparades.
- Fer algun joc interactiu per buscar les zones.

13. REMUNICIPALITZACIÓ DE L'AIGUA

Darrerament s'està parlant molt de la remunicipalització de l'aigua, és a dir, de tornar la gestió del subministrament de l'aigua a mans de l'Ajuntament. Cal entendre aquest concepte: avui l'Ajuntament ja intervé en aquest gestió, ja que n'és el responsable últim, però la delega per concessió administrativa a una empresa privada, en el cas de Sant Cugat, SOREA. La reivindicació que passi a mans dels ajuntaments es basa en el fet que es considera un bé públic que no es pot sotmetre a la lògica del benefici empresarial privat. Alguns municipis, com el de Terrassa, ja ho han fet. A Sant Cugat es va aprovar fa uns anys, per unanimitat, l'aprovació d'una comissió que estudiï la possible remunicipalització de la gestió de l'aigua a la nostra ciutat. Es tractaria de conèixer alguna experiència, com la de Terrassa, i veure com es pot aplicar a Sant Cugat. Això vol dir conèixer com s'ha fet, és a dir, les característiques del procés de remunicipalització, les dificultats que representa i, a la vegada, les avantatges que s'espera de l'esmentada remunicipalització. I saber què opina l'Ajuntament de Sant Cugat, govern i oposició, i com està el tema en aquests moments, quines perspectives hi ha.

14. EDIFICIS SINGULARS DE SANT CUGAT (CASES, EDIFICIS INSTITUCIONALS, MASIES I FONTS)

Sant Cugat és un municipi en el qual es conserven moltes edificacions de diferents èpoques, però es podria concentrar el TR en les dels darrers dos segles, i també en algun barri en concret. Seria molt interessant veure com va evolucionar la construcció dels diferents edificis que es van anar fent. D'aquests edificis n'hi ha bastants que estan catalogats, alguns existeixen i d'altres s'han perdut. Caldria tenir un bon inventari dels mateixos i recollir tota la informació possible, de tal manera que es pogués fer accessible al veïns i als interessats pel tema. Seria molt interessant fer un museu virtual (un mapa, una web) on apareguin tots els edificis d'interès públic.

Treball de camp: Es tractaria de trobar aquests edificis, decidir quins són els interessants i documentar-los:

- Cercar el edificis en els arxius i en el lloc que ocupen.
- Descriure l'edifici i recollir tota la informació arquitectònica i/o artística. Esbrinar el tipus de construcció i per què es va decidir així.
- Esbrinar quan, qui i perquè es va fer.
- **Metodologia:** La recerca es podrà fer en diferents àmbits i s'haurà de contrastar el que es trobi:
 - A) Llocs on buscar:
 - Col·legi d'arquitectes (a partir dels noms dels arquitectes).
Arxiu Municipal.
 - Arxiu parroquial.
 - B) Què fer amb el material:
 - Fer fitxes amb la informació trobada (es pot posar també en un mapa interactiu).
 - Fer un mapa interactiu per fer geolocalitzacions i posar informació de les fitxes preparades.
 - Fer algun joc interactiu per buscar les cases i esbrinar el seu valor artístic/arquitectònic).
 - C) Cercar referències literàries en llibres (novel·les) on apareguin aquests edificis.

En aquest marc, un treball específic podria ser el de la presència del modernisme a Sant Cugat. No són poques les cases de finals de segle XIX i principis de segle XX que responen a aquest estil. Tant pel que fa a cases d'estiuejants, persones que venien a gaudir del clima santcugatenc (en aquest sentit cal destacar les que es troben a l'avinguda de Gràcia), com a algunes del nucli urbà construïdes per vilatans amb recursos.

15. PERSONATGES ANTICS I ACTUALS DE SANT CUGAT O D'ALGUN BARRI EN CONCRET

Posem per exemple la Floresta, però es pot fer de qualsevol altre barri que ja tingui una mica d'història o de tot el municipi... Des de l'aparició a La Floresta de l'enginyer canadenc **F.S. Pearson** (va morir l'any 1915) van anar apareixent personatges que van construir aquest territori que havia quedat una mica orfe d'ençà que va morir l'enginyer que va tenir la idea de convertir La Floresta en una mena d'urbanització anglesa. Després vindria **Cayetano Tarruell** (l'elegància dels anys 30). Més endavant va desaparèixer la burgesia i van aparèixer *hippies* i joves alternatius, entre els quals trobem músics i artistes de renom durant els anys 60, 70 i 80. A partir de l'any 1992, la construcció dels túnels de Valldrera va fer que La Floresta es convertís en una zona residencial amb tota la seva singularitat, i en aquests 25 anys s'hi han instal·lat també molts artistes. A part podem trobar escriptors, periodistes, arquitectes, dibuixants... de certa rellevància. A més podem trobar "personatges" singulars que han mantingut la memòria del barri (Muntanyès, Toutain, Berenguer...). Pensem que valdria la pena saber qui hi ha viscut i que han fet per La Floresta, per conèixer-la millor.

Treball de camp: Es tractaria de trobar aquests personatges que han estat significatius pel barri, antics o actuals i fer-ne una tria:

- Esbrinar qui eren/són i per què van arribar aquí i què van fer/fan.
- Cercar i descriure el lloc on vivien/viuen, com era/es la seva vida.
- Conèixer-los personalment els que hi viuen. Donar-los a conèixer.

Metodologia: La recerca es farà als llibres o directament als barris:

- Cercar bibliografia que en parli.
- Cercar entre els habitants dels barris. Entrevistar els personatges triats.
- Cercar webs on es parli d'ells.

B) Què fer amb el material (diverses possibilitats):

- Dissenyar i omplir fitxes biogràfiques amb la informació trobada.
- Mostrar amb imatges l'obra dels autors i explicar-la.
- Fer gravacions audiovisuals i editar algun vídeo.
- Fer un mapa interactiu (dins d'una web) per fer geolocalitzacions i posar la informació de les fitxes preparades.
- Fer algun joc interactiu per buscar autors i les seves obres.

16. CAMPANYA CIUTADANA CONTRA LA CONSTRUCCIÓ DEL TÚNEL DE VALLVIDRERA

Els anys seixanta, d'acord amb el creixement demogràfic i urbanístic que s'estava produint en aquells anys, es va planejar la construcció de tres túnels que connectessin la ciutat de Barcelona amb el Vallès Occidental: el d'Horta, el Central i el de Vallvidrera, que havien de travessar la serralada de Collserola. Del de Vallvidrera es va arribar a fer un primer túnel, però les obres es van parar. A mitjans dels anys vuitanta es va reactivar el projecte i es va programar la construcció del túnel. Això va provocar un debat i una mobilització ciutadana important, especialment a Sant Cugat. Es va crear una plataforma d'oposició al projecte, especialment a l'impacte mediambiental de l'autopista que havia de travessar el municipi, que va consistir en una difusió dels seus continguts i en la presentació d'esmenes que minvessin aquest impacte. A l'Ajuntament també va haver-hi un debat important, ja que

aquest s'havia de pronunciar i hi havien posicions enfrontades, a favor i en contra. Finalment, el projecte es va aprovar, però amb la incorporació de moltes de les esmenes presentades i l'obtenció de contrapartides importants, la qual cosa va rebaixar l'impacte de l'autopista al seu pas pel municipi. Es va inaugurar el 1991. El GEL disposa d'un arxiu amb documentació al respecte. També s'hauria de consultar la premsa de l'època. I es podria completar amb entrevistes a persones que van viure aquest afer.

17. ESTUDI DE LA BIODIVERSITAT DELS OCELLS DE SANT CUGAT O ALGUNA ZONA CONCRETA DEL MUNICIPI

Fer un estudi ornitològic de diversos tipus de paisatge que podem trobar a Sant Cugat (per exemple: urbà, agrícola i bosc) per tal de determinar quines espècies d'ocells hi viuen. Els ocells són un molt bon bioindicador de la qualitat ambiental i, per tant, saber quins ocells hi ha en una determinada zona, proporciona no només el propi coneixement de la diversitat d'ocells sinó que ens parla també de la qualitat de l'aire, de la heterogeneïtat de l'hàbitat o de la contaminació acústica o lumínica que hi ha.

Metodologia a emprar: Fer transectes en diferents moments de l'any (especialment a la primavera i estiu) en diferents llocs prèviament establerts i anotar els ocells que es visualitzin o s'escoltin.

Recursos dels quals es podrien servir: la font d'informació principal seran els treballs faunístics previs (Parc de Collserola, Institut Català d'Ornitologia...), les guies d'identificació.

18. ESTUDI SOBRE ELS TORRENTS, RIERES I FONTS DE SANT CUGAT

Fer un estudi per conèixer els tipus, la qualitat ecològica i la importància que tenen els ecosistemes aquàtics, en aquest cas, els torrents, les rieres i les fonts. Es tractaria d'inventariar els cursos d'aigua i les fonts, estudiar quins són permanents i quins temporals, conèixer en quin estat es troben, si són llocs en bones condicions o si per contra estan contaminats i si fos el cas, es podrien proposar mesures per millorar-los. El TR es pot centrar en una part del territori del municipi.

Metodologia a emprar: Primer es tractaria d'identificar els ecosistemes aquàtics fent servir cartografia, ja sigui del Parc de Collserola o d'altres fonts, com l'agència Catalana de l'Aigua. Després s'aplicarien mètodes científics simplificats, com els protocols que ofereix el Projecte Rius o aplicacions per mòbil com el Riu.Net per tal de conèixer la qualitat ecològica d'aquestes rieres i torrents. En ambdós casos, es realitza una avaluació de l'hàbitat i una avaluació de la qualitat de l'aigua fent servir organismes bioindicadors, com els macroinvertebrats.

Recursos dels quals es podrien servir: Hi ha molt treballs previs sobre aquest tipus d'estudis de diagnosi de la qualitat ecològica, també hi ha normatives europees al respecte per saber quins són els llindars de qualitat als que referir-se. A part, El Mussol fa molts anys que estudia la Riera de Vallvidrera amb aquests mètodes i assessoraria l'estudiant en tot el procés. A part, hi ha la possibilitat de poder accedir als laboratoris de la Facultat de Biologia de la Universitat de Barcelona on poder aplicar tècniques per identificar millor els organismes o fer anàlisis dels possibles contaminants que pot tenir l'aigua.

19. LA VEGETACIÓ D'ALGUNA PART DEL TERRITORI DE SANT CUGAT

Fer un estudi per conèixer els tipus de paisatges vegetals que podem trobar a Sant Cugat, com d'alterats estan i quines en són les causes. Quina importància tenen a nivell dels paisatges i dels ecosistemes mediterranis, determinar el seu grau de conservació. Què podríem fer els ciutadans per millorar-ho. Quin impacte hi tenen les urbanitzacions i les infraestructures.

Metodologia a emprar: Primer es tractaria d'identificar aquests paisatges i les comunitats vegetals, identificar-ne els elements principals i fer-ne un diagnòstic

Recursos dels quals es podrien servir: Hi ha molt treballs previs sobre aquest tipus d'estudis com les publicacions i treballs del Consorci del Parc de Collserola i altres fonts com el CREAM o el catàleg de l'Observatori del Paisatge. Es realitzarien treballs de camp per identificar-los i cartografiar-los.

20. HISTÒRIA D'UN ESTABLIMENT COMERCIAL

Arreu, i també a Sant Cugat, estan desapareixent establiments comercials, especialment botigues de queviures, de llarga tradició. Recordem, per posar dos exemples recents, el tancament del bar Catalunya o el canvi de mans i de nom del tradicional restaurant El Mesón. Un seguit de canvis en l'estructura comercial i en els hàbits de consum de la gent ha fet que aquests establiments hagin quedat obsolets o hagin esdevingut econòmicament inviables. En alguns casos són substituïts per franquícies de grans marques. En pocs anys ens podem quedar sense comerç o altres serveis de proximitat, si més no tal com ho hem entès fins ara. Es tractaria de fer un treball que deixés testimoni d'algun d'aquests establiments: el seu naixement, la seva trajectòria comercial, la relació amb el barri de referència i evolució d'aquest, els motius de tancament o dels perills de tancament,... El treball, a part de la consulta arxivística necessària, s'hauria de basar en entrevistes als propietaris, dependents i usuaris.

21. EL SENGLAR DINS LA ZONA URBANA

Es podria elaborar un treball estudiant com influeix dins la societat la presència del senglar al Barri de la Floresta. Seria un treball senzill a base d'enquestes a la població. També es podia elaborar fent censatge d'individus o registre de rastres per transectes.

Metodologia a emprar: Treball de documentació prèvia i treball d'observació amb la metodologia científica utilitzada per l'equip de seguiment que s'ocupa d'aquesta espècie a Collserola.

Recursos dels quals es podrien servir: Es facilitaria l'accés a fonts documentals i als llocs escaients.

22. EFECTES DE LA PRESENCIA HUMANA SOBRE ELS ECOSISTEMES DEL PARC DE COLLSEROLA

Es tractaria de realitzar estudis de quin volum de persones i quines activitats realitzen en diversos punts clau d'alt interès natural dels límits de la zona urbana i el Parc i quins impactes hi causen. El Parc de Collserola ha elaborat un pla d'usos que està en tràmit d'aprovació, i té com a objectiu emprendre una sèrie de mesures i campanyes informatives per reduir la sobre-freqüentació i les activitats esportives no permeses en determinades àrees (bicis sobre les rieres, creació de noves sendes i travesses, gossos deslligats, alliberament de fauna exòtica...)

Metodologia a emprar: Treball de documentació prèvia i treball d'observació sobre els usos habituals del Parc i el nivell de freqüentació.

Recursos dels quals es podrien servir: Es facilitaria l'accés a fonts documentals i als llocs escaients.

23. EVOLUCIÓ DE LES CONDICIONS DE TREBALL A L'EMPRESA CONDIESEL-LUCAS-DELPHI DE SANT CUGAT DEL VALLÈS, 1961-2016

L'empresa Condiesel, que al llarg dels anys ha anat canviant de nom, ha estat la indústria més important del municipi durant cinquanta anys i l'única a nivell espanyol dedicada a la fabricació d'equips d'injecció per a motors dièsel. A més, ha estat una de les grans empreses del Vallès Occidental i de Catalunya, des de molt aviat la seva plantilla es va situar per sobre dels mil treballadors. Naturalment, durant aquests anys els productes fabricats i les condicions de treball han anat canviant, per adaptar-se als canvis tecnològics i del mercat. Es tractaria d'estudiar l'evolució de les seves condicions de treball: salaris, horaris, condicions ambientals en l'empresa, drets sindicals, vacances,...

Metodologia a emprar: Centrar-se en un aspecte al llarg de tot aquest període o estudiar el procés d'una negociació de conveni i els seus resultats o fer una comparació de les condicions de treball de Condiesel amb les general del ram metal·lúrgic. D'altra banda, el treball podria centrar-se en l'evolució de l'activitat sindical a l'empresa o en l'estudi del funcionament del Comitè de treballadors.

Recursos dels quals es podrien servir: El fons del Comitè d'Empresa, que disposa de tota la informació d'aquest òrgan des de 1978 i a més, inclou tots els convenis negociats a l'empresa, es troba a l'Arxiu Municipal. Entrevistes a persones de l'empresa i, en especial, a persones que hagin format part del Comitè d'empresa.

24. ELS EQUIPAMENTS CULTURALS DE SANT CUGAT DEL VALLÈS

Sant Cugat del Vallès sempre ha presumit de tenir un important teixit associatiu. Certament, aquest teixit associatiu necessita d'una política d'equipaments que li permeti disposar d'espais on exercir les seves activitats. Equipaments que poden anar des d'una biblioteca, en la qual es poden organitzar grups de lectura, fins a una Casa de cultura o centres cívics de districte, en els quals realitzar activitats de tot tipus (assaigs de corals, exposicions, conferències, seminaris,...; passant per un teatre-auditori o un museu. Les necessitats d'equipaments necessiten una programació, en aquest sentit l'Ajuntament al llarg dels darrers anys ha aprovat un pla d'equipaments, n'ha iniciat un altre, que no ha finalitzat, i ha aprovat un pla d'equipaments culturals. D'altra banda, també s'ha aprovat un Pla de cultura i se n'ha fet una revisió. A la qual cosa cal afegir l'existència del Consell Municipal de Cultura, el qual inclou les entitats i associacions que treballen en aquest àmbit, amb la finalitat d'assessorar l'Ajuntament en matèria cultural. Per últim, cal tenir en compte que en aquests moments hi ha edificis municipals que estan esperant una destinació, com l'edifici antic de l'Ajuntament (plaça de Barcelona).

Metodologia a emprar: estudiar quina ha estat l'evolució del municipi en matèria d'equipaments culturals, quins s'han construït en els darrers anys. Valorar si aquests són suficients i fer propostes dirigides a completar l'actual xarxa d'equipaments.

Recursos dels quals es podrien servir: els materials publicats per l'Ajuntament referents a aquesta qüestió, el web de l'Ajuntament i entrevistes als tècnics municipals de cultura i a diferents persones de les entitats més significatives del municipi.

25. LES DONES A SANT CUGAT

Les dones constitueixen la meitat de la població. No obstant això, tot i els avenços aconseguits durant les darreres dècades, encara no ocupen el lloc que els hi correspon a la societat, això és especialment perceptible en alguns nivells o àmbits. Es tractaria de veure com s'ha reflectit o es reflecteix la presència de les dones en alguns aspectes o àmbits de la vida santcugatena.

Alguns temes a estudiar podrien ser:

- Presència de dones als noms dels carrers i places

Els noms dels carrers i places de pobles i ciutats acostumen a reflectir indrets i oficis propis del lloc, fets històrics rellevants o persones que hom considera destacades a nivell social, econòmic, polític, acadèmic o artístic. Històricament, el biaix de gènere és evident pel que fa al nombre de persones, homes i dones, que donen nom als carrers. Arreu els homes acostumen a ser majoria perquè les dones han tendit a ser invisibles a l'esfera pública i la seva activitat menys reconeguda que la dels homes. A nivell municipal, una de les polítiques dutes a terme per tal de pal·liar aquesta manca de visibilitat i de reconeixement ha estat impulsar la presència de carrers amb nom de dones. Seria interessant conèixer quina és la situació a Sant Cugat.

El treball consistiria en a) constatar si a Sant Cugat s'ha aplicat aquesta política de visibilització; b) constatar quina és la presència (proporció) d'homes i dones en el nomenclàtor municipal; i c) comprovar qui són i què representen aquestes dones, en comparació amb els homes, la qual cosa ens permetria conèixer si hi ha biaix de gènere o no en relació als fets i/o activitats pels quals dones i homes son reconeguts.

Metodologia

Per tal de dur a terme el treball caldrà fer servir distintes fonts i eines. La font principal és el nomenclàtor de Sant Cugat. A partir d'aquí podreu saber quants carrers tenen noms de dones o d'homes i, fins i tot, saber on estan ubicats, a través de l'aplicació Geociutat. Un cop identificats els noms, caldria elaborar una petita fitxa, com a mínim, amb a) la data en què aquest nom de carrer és vigent a Sant Cugat, i b) les característiques principals de les persones i el perquè del seu reconeixement (per exemple, l'Avinguda Montserrat Roig porta del nom d'una coneguda escriptora catalana del segle XX). Finalment, els arxius i/o la web municipal us proporcionaran informació sobre les polítiques d'igualtat a nivell municipal.

Com a resultat, es podria elaborar un mapa interactiu de la ciutat, mostrant els biaixos de gènere en els noms dels carrers de Sant Cugat.

- Presència de dones en els càrrecs municipals des de 1979

Les dones son minoria en els espais de poder i de presa de decisions. És el que es coneix amb el nom de "sostre de vidre". El món de la política no n'està al marge. Tanmateix, el desplegament de polítiques d'igualtat ha impulsat la presència de dones en els partits polítics, en concret, en les candidatures als òrgans de representació i, especialment, millorant la possibilitat de ser escollides com a representants en els parlaments o consistoris municipals, a través, per exemple, de les anomenades "llestes cremallera". Avui dia, per bé que no hi ha paritat, no és estrany trobar dones presidentes de govern o alcaldesses.

Però la quantitat no ho és tot. També acostuma a passar que les dones, quan accedeixen a llocs de responsabilitat, ocupen llocs de menor rang i/o de menor reconeixement que, a més, sovint tendeixen a reproduir els estereotips de gènere. Hi ha menys presidentes de govern, però també hi ha menys dones responsables d'economia i, en canvi, hi ha més dones encarregades de serveis socials.

El treball podria incloure aquests apartats:

- Presència de dones en les candidatures. Aplicació de les “l·listes cremallera a partir de la seva obligació.
- Nombre de regidores en el període estudiat (es pot partir de la informació aportada per la revista *Gausac* número 56). Es poden classificar per partits o candidatures.
- Alcaldies, tinences d’alcaldia i regidories delegades ocupades per les dones (responsabilitats de gestió, en definitiva).
- Càrrecs de confiança ocupats per dones.
- A partir del nombre de càrrecs totals (regidors i càrrecs de confiança) i de la distribució de responsabilitats de gestió, es pot deduir el pes específic de les dones en la gestió municipal i la seva evolució en el temps.

Metodologia

Com hem indicat, la revista *Gausac* número 56 porta una primera informació sobre els càrrecs municipals santcugatencs (alcaldes, alcaldesses, regidors i regidores) des de 1979, aquest és un punt de partida que pot donar resposta a alguns dels punts plantejats. Pel que fa a les candidatures, caldria accedir a la premsa digitalitzada. Més complicat és accedir als càrrecs de confiança, caldria consultar l’arxiu municipal i sobretot, les actes dels plens, on sol haver-hi l’aprovació de l’organigrama municipal. Per les dades més recents cal consultar la web de l’ajuntament.

26. EL PROJECTE SMART CITY A SANT CUGAT

Fa uns anys es va popularitzar el concepte *smart city* o ciutat intel·ligent. Sant Cugat no en va quedar al marge. Sobretot es va concretar en configuració d’un carrer intel·ligent, en concret el carrer Cèsar Martinell. Diferents iniciatives (un panell indicador de l’estat dels aparcaments per a cotxes, una paperera solar,...) van definir el que era un carrer intel·ligent, juntament amb alguna altra iniciativa. Això va comportar que Sant Cugat fos present en algun congrés o simpòsium dedicat a les *smart cities*. Es tractaria de veure en què ha quedat aquella iniciativa. Quina realitat material ha quedat de tot allò, quins és l’estat de la qüestió i quines propostes hi ha de cara al futur al respecte. En aquesta recerca juga un paper determinant les entrevistes a les persones que van impulsar aquell projecte i a les autoritats municipals actuals.

27. EL PAPER DE LA MÚSICA POPULAR I/O TRADICIONAL A SANT CUGAT

La música és més present del que no ens pensem en les nostres vides. A nivell local han sorgit al llarg de la història manifestacions musicals diverses, algunes de les quals han adquirit una gran popularitat. A Sant Cugat, per exemple, en tenim dos manifestacions ben significatives: la música que acompanya el ball tradicional de la nostra festa major, el Paga-li, Joan o l’existència des de finals del segle XIX de la coral La Lira, seguint el solc marcat pels cors d’en Clavé. Hi podríem sumar, a més, el Ball de gitanes. A la vegada, un seguit de manifestacions populars i/o tradicionals compten amb la seva pròpia música: castellers, ball de bastons, seguici de festa major,... Per últim, en les darreres dècades Sant Cugat ha conegut el naixement d’una munió de corals de tota mena, alguna de les quals ha excel·lit i ha adquirit una dimensió que va molt més enllà de Sant Cugat. Tota aquesta varietat de manifestacions són una porta oberta a la recerca sobre alguna d’elles o per donar-ne una visió general.

28. EL MUSEU D’HISTÒRIA DEL CÒMIC I LA IL·LUSTRACIÓ A SANT CUGAT: UNA DE LES MILLORS CONTRIBUCIONS DEL PATRIMONI DEL CÒMIC

És el primer museu d'àmbit nacional dedicat a rememorar i divulgar l'espai del còmic i la il·lustració. Es va crear a l'any 2019 per diversos especialistes en cultura popular. Gran part de la història del còmic espanyol prové de Catalunya. Cal destacar que, és el primer gran centre expositiu i de memòria de l'estat dedicat íntegrament al còmic, i un dels pocs museus d'aquestes característiques a Europa. El museu compta amb el major fons documental del país: des de premsa satírica, setmanaris, premsa infantil, quaderns per a nenes i d'aventures, revistes, novel·la gràfica, planxes originals, etc. En total l'arxiu es compon de més de 15.000 publicacions i 2.000 peces originals.

Temàtica a desenvolupar:

- Antecedents i evolució cronològica de la historieta
- Com es va crear el Museu? amb iniciativa pública/o privada?
- Seu física actual a Sant Cugat (equipament públic o privat?)
- Rep ajudes o subvencions de l'àmbit públic?
- Quins són els seus objectius? Recuperació, restauració, catalogació o difusió de la historieta?
- Quina col·lecció té? Quins tipus de còmics hi ha?
- Exposicions fetes o previstes
- Premis i reconeixements
- Comerç local: botigues dedicades a la venda del còmic a Sant Cugat.

29. BARÒMETRE D'OPINIÓ PÚBLICA DE LA CIUTAT DE SANT CUGAT DEL VALLÈS: ENQUESTES I EINES D'ESCOLTA ACTIVA

Un baròmetre d'opinió pública (BOP) és una enquesta de caràcter periòdic que té com a principal objectiu conèixer la percepció de la societat sobre la política, l'economia, els mitjans de comunicació, el comportament electoral i/o la valoració dels líders polítics. Concretament, un baròmetre de la ciutat té com a objectiu conèixer la percepció dels ciutadans sobre la implantació de les polítiques locals del seu municipi. És una eina d'escolta activa per conèixer l'opinió i la satisfacció ciutadana sobre els serveis de la seva ciutat, de la gestió municipal o de les principals preocupacions i estat de la ciutat: seguretat ciutadana, neteja, educació, sanitat, etc. És un element de pertinença per l'avaluació de l'impacte de les polítiques públiques. A més, aquesta eina de consulta dóna compliment a l'art.60 de la Llei 19/2014, *del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern*, pel que a l'avaluació permanent dels serveis públics en base a una consulta regular a la ciutadania.

Possibles temàtiques a desenvolupar:

1. Què és un baròmetre d'opinió?
 - Quins tipus de baròmetres treballa el Centre d'Opinió Pública de la Generalitat de Catalunya?
 - Plantejament d'un baròmetre d'opinió per a la ciutat de Sant Cugat del Vallès. Les temàtiques d'avaluació poden ser diverses, tals com:
 - o Percepció ciutadana de les polítiques locals
 - o Percepció ciutadana sobre la gestió municipal
 - o Percepció ciutadana sobre la imatge de la ciutat

2. Estudi de casos de baròmetres d'opinió existents a la Comarca del Vallès Occidental (p.e: Ajuntaments de Sant Cugat del Vallès, Sabadell, Terrassa, Rubí, etc.).

Quines són les principals preocupacions dels ciutadans:

- a. Seguretat ciutadana
- b. Neteja dels carrers i gestió de residus
- c. Manteniment i accessibilitat als espais públics
- d. Necessitat d'equipaments (esportius, de lleure, gent jove, gent gran, etc.).
- e. Promoció del comerç local
- f. Aparcament i mobilitat (ús del transport públic, freqüències, etc.).
- g. Pertinença, valoració de la ciutat i imatge de marca
- h. Associacionisme i pertinença a la comunitat
- i. Risc d'exclusió social
- j. Percepció del grau de felicitat

3. Com en fa una enquesta d'opinió pública?

- a. Composició de la mostra
 - i. Com es calcula una mostra representativa?
- b. Fitxa tècnica:
 - i. Àmbit d'estudi
 - ii. Univers
 - iii. Mètode de recollida d'informació
 - iv. Procediment de mostreig
 - v. Grandària de la mostra
 - vi. Error mostral
 - vii. Treball de camp
- c. Com es fa un qüestionari?
 - i. Número de preguntes
 - ii. Plantejament de les preguntes
- d. Com es fa la recollida de dades?:
 - i. Telefònicament
 - ii. Presencialment (domicili, al carrer, etc.)
 - iii. Entregant el qüestionari a organismes i agents implicats
- e. Explotació dels resultats
- f. Presentació dels resultats
 - i. Infografies
 - ii. Taules i gràfics
- g. Informe de resultats